

ההגדרות לרית

ישראל היא מדינה מסודרת. יש בה אינדקס לכל דבר. החל באינדקס יוקר המחיה וכלה באינדקסים השונים והמשונים לייצור.

אולם האינדקס החשוב ביותר חסר. זהו אינדקס שאינו יודע עדיין בעולם המדע. האינדקס האחד והיחיד המעניין באמת:

אינדקס יוקר המימשל.

ויש סיבה לכך שאיננו. כי אינדקס זה מסמך את השערות. בארץ שהכל עולה בה בהתמדה — המחירים, המסים, שער המטבע הזר והבטחות הכלכליים — אין דבר העולה באותה מהירות מסחררת כמו מחיר המימשל.

זוהי ממשלה יקרה. הממשלה היקרה ביותר בעולם.

★ ★ ★

שנת 1951/52 הגיעו המסים ל-90 מיליון ל"י, ואילו ההכנסה הלאומית כולה הגיעה ל-580 מיליון.

המסים הגיעו ל-16% מן ההכנסה הלאומית.

בשנת 1954/55 הגיעו המסים ל-282 מיליון ל"י, וההכנסה הלאומית ל-1476 מיליון.

המסים הגיעו ל-19% מן ההכנסה הלאומית.

בשנת 1957/58 הגיעו המסים ל-594 מיליון ל"י, וההכנסה הלאומית ל-2409 מיליון.

המסים הגיעו ל-24% מן ההכנסה הלאומית.

בשנת 1959/60, זו שאנו מתקרבים ל-סיומה, מגיעים המסים ל-808 מיליון ל"י, וההכנסה הלאומית ל-3000 מיליון.

המסים הגיעו ל-27% מן ההכנסה הלאומית.

בשנה הבאה יעלה חלקם של המסים ב-הכנסה הלאומית בכמה אחוזים נוספים.

זהו מדד יוקר המימשל. הוא עולה בהתמדה. כתולעת עץ המכרסמת בתוכנו, היא בולעת חלק גדול והולך של אמצעינו.

כבר עתה עולה מדד זה פי שניים וחצי על יוקר המימשל ביוון (11%); פי שניים על יוקר המימשל בפינלנד המתקדמת (14%); פי אחד וחצי על יוקר המימשל בבריטניה, מדינת הסעד המסופעת (19%). הוא עולה אפילו על מדד יוקר המימשל בארצות-הברית (22%), המוציאה סכומים כה כבירים על פיתוח טילים ופצצות-מימן, והתומכת בחצי העולם במענקים אדירים.

★ ★ ★

שואות אלה אינן משקפות את כל המציאות. מדינת-ישראל מקבלת סכומים אצורים מן החוץ. על כן אין המסים שלנו מכסים את כל יוקר המימשל. המדד צריך לכאורה לכלול גם את המסים אשר משל-מים יהודי ארצות-הברית לממשלת ישראל, את המענקים והשילומים, במידה שהם מר-באים קרובן על מזבח המולך התאחזן של המימשל.

בשנת 1950/51 הגיע התקציב הממשלתי ל-82 מיליון לירות — סכום שהיה שווה ל-22% מן ההכנסה הלאומית. בשנת 1954/55 הגיע התקציב ל-661 מיליון ל"י, סכום שהיה שווה באותה שנה ל-45% מן ההכנסה הלאומית. בשנה השוטפת מגיע התקציב ל-1471 מיליון ל"י, סכום השווה ל-49% מן ההכנסה הלאומית.

בשנה הבאה יגיע התקציב הישראלי ל-1574 מיליון ל"י, בעוד שההכנסה הלאומית תגיע לפי חישובים ל-3200 מיליון. במלים אחרות: התקציב הממשלתי שווה כמעט למחצית ההכנסה הלאומית.

ישנו סיבות יפות ופטריטיות להשתוללות זו. אולם מאז בריאת העולם לא חסרו מעולם סיבות יפות ופטריטיות כאשר היה צורך להעלות את יוקר המימשל.

רצה המקרה העיזר (האמנם הוא עיזר?) כי העלאה זו באה הפעם בדיוק ברגע של מתיחות צבאית. לא יפה להטיף נגד המסים

★ ★ ★

אולם אפילו סכום מזעזע זה אינו משקף את מלוא יוקר המימשל. יש להניח כי בשנה הבאה, כמו בכל שנה, יביא לוי אשכול, שלושה חדשים לפני הסיום, תקציב נוסף בסך 100 מיליון ל"י לפחות. התקציב גם אינו כולל את הכנסות מפעלי-הפיתוח (140 מיליון לירות), את הכנסות הביטוח הלאומי (70 מיליון), הארנונה לנוקי מל-חמה (18 מיליון), החברות הממשלתיות, ועוד.

אם ישבו המדענים ויחשבו בריצינות את מדד יוקר המימשל, יגיעו לכלל מסקנה כי התקציב האמיתי של ממשלת ישראל בשנה הקרובה מתקרב ל-2000 מיליון ל"י — סכום שיהיה 65% בקירוב מן ההכנסה הלאומית.

★ ★ ★

אומז המפורסם ביותר של ציצור הזקן, נפתח במלים: „כמה זמן עוד, קאטלינה, תוסיף לנצל לרעה את סבלוני תנו?”

ברגע שיש צורך באמצעי-בטחון יקרים. נודף מכך ריח של בגידה, של תקיעת-סכין בגב.

אולם במדינה זו ובמסטר זה, תמיד יהיה צורך באמצעי-בטחון יקרים. ותמיד תהיה קיימת מתיחות צבאית. והשאלה היא: מה מוכנה הממשלה עצמה להקריב כדי לממן את יוקר הבטחון?

האם הממשלה צעדה את הצעד הקטן ביותר בדרך החסכון כדי להעביר אמצעים לבטחון? האם פוטר פקיד מיותר אחד? האם חוסל משרד מיותר אחד?

לא. עד כדי כך לא היתה הבטיחה הבטיחות רצינית. היא היתה די רצינית רק כדי להצדיק את המסים החדשים.

★ ★ ★

הוא הדין לגבי הסיבה היפה והפטריטית השניה: הפיתוח. זוהי סיבה חשובה מאד, כי רק הודות לה יכלה קר-

בימי מתיחות, בימי עליה וחוסר-עליה, בימי פיתוח וחוסר-פיתוח. הן עולות כאשר שר חדש בא למשרד ממשלתי או ראש חדש לעירייה. הוא מביא עמו פקידים חדשים, מאנשי שלומי-ואינו יכול לפטר את הפקידים הישנים, אנשי-שלומי של קודמו. כמו בתל ארבי-אולוגי, רובצת שכבה אחת על גבי השניה. וכל שכבה מוסיפה לבלוע את פרי עמלו של האזרח.

הפקידים מתרבים. התפקידים מתרבים. לכל שר חדש יש רעיונות חדשים, העולים כסף חדש, בעוד הרעיונות היפים של כל קודמו מוסיפים להתקיים אי-שם בפינה ולבלוע כסף. כמו מפלצת אגדתית הבולעת בתולדות בקצב גובר והולך — כן התרחב ושמן דרקון זה.

★ ★ ★

אם לחזור לשאלתו של ציצור: כמה זמן עוד? היכן הגבול להשתוללות זו? אם מודד יוקר המימשל יוסיף



לעלות באותו קצב, הרי יבוא יום והמסים יעלו על ההכנסה הלאומית. כל אחד מאתנו יעביר את כל משכורתו ישר למוכסים ולמניססים, ושלוש על ישראל.

האופטימסט יכול לומר: הרבה זמן לפני כן תצטרך ההשתוללות להיפסק, כי פחד ה"בוחר יפול על הממשלה הדמוקראטית. אולם זוהי תקרת-שוא: תוצאות הבחירות האחרונות שיכנעו את סקני כל המפלגות כי אין מה לחשוש מפני הבוחר. יחשוב מה שיחשוב במשך ארבע שנים — ביום המכריע הוא יתן את קולו לשלטון, בלי להסתייג על תגיהמחיר.

אם כן, מה — או מי — יעצור את עקרמת יוקר-המימשל מלעלות?

לפי סקני 59 של החוק הפלילי, אסור לי להטיף כאן למרד של משלמי-המסים. לכן לא אעשה זאת. אסתפק בהירהור בקול רם:

עד מתי יוסיף האזרח הישראלי להקציב חלק גובר והולך של משכורתו הדלה כדי לממן מנגנון מדינתי, המתחם אליו בכוח התהומי? עד מתי עוד יסתכל בשלחת-נפש אדישה בקומדיה השנתית של הויכוח על התקציב בכנסת, שהבריה מעלים לעצמם את המשכורת על חשבוננו?

אם לשנות את פסוקו של צירי: כמה זמן עוד יניח האזרח לנצל לרעה את סבלנותו?

אליציה שמאלית-כביכול ופועלית-כביכול להנחית מהלומת-מסים כזאת על ראש השכבות העניות — שהן, בסופו של דבר, יצטרכו לפרוע את החשבון.

אם הדבר נעשה למען הפיתוח, למען בנין הארץ — מובן שגם 50 מיליון לירות נדרסות הן קרובן קטן. מי יעז להתנגד?

ושוב נשאלת השאלה: אם פיתוח זה קרוש בליכך, כמה פקידים ממשלתיים ויתרו השנה על נסיעה לחו"ל (בחברת האשה ר' הילדים) למענו? כמה עלונים ממדשלתיים אידיולטיים, המיוערים ל"פאר את מנהליהם, הפסיקו למענו את הופעתם היקרה? ואין צורך להוסיף: כמה מועדונים מפלגתיים בוטלו למענו?

אלה שאלות שאין להן תשובה. ובמצב זה, כל המדבר על בטחון ועל פיתוח ב"מקשור זה — הריהו סומך יותר מדי על סימטומנו.

★ ★ ★

י זה הדבר הראשון שיש לתפסן כשמחשבים את מדד יוקר המימשל: אין למדוד זה כל קשר עם כל צורך ממשי שהוא. אפילו פרקינסון הגודע, מחבר חוק פרקינסון, יכול היה לקבל שיעור בישראל. הוצאות המימשל עולות אצלנו באופן אוטומטי — בימי שלום ר